

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

OUDEGRACHT 152, UTRECHT

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

VERSCHIJNT PERIODIEK - ABONNEMENTSPRIJS fl. 3.- PER JAAR

Bij publicatie van gegevens, welke de Documentatiedienst uit andere bladen heeft overgenomen, dient de oorspronkelijke bron te worden vermeld. - Postgiro No. 304960 t.n.v. HUMANISTISCH VERBOND te UTRECHT - Telefoon 030-10163

JUNI/JULI 1958

7e Jaargang, Nr. 6

REDACTIE

Mr. H. SINGER-DEKKER

Burg. Elzenlaan 147

R I J S W I J K - Z.H.

Telefoon 119843

Administratie: Oude Gracht 152 - Utrecht

I N H O U D S O P G A V E .

H U M A N I S T I S C H N I E U W S

Mededeling van de Redactie

Blz. 103

HUMANISTISCH VERBOND.

De Amerikaanse reis van de Voorzitter	" 103
Persconferentie	" 103/104
De reis van Dr. van Praag in pers en radio	" 104
Aftreden Penningmeester	" 105
Raad van Advies	" 105
Conferentie Raadslieden Arbeiderskampen	" 105
Expo-conferentie	" 105
Nieuw Huishoudelijk Reglement	" 105
Rapport Studiekosten	" 105
Kalender 1959	" 105
Vox Humana voor de radio	" 105

HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES.

Zomerschool	" 106
-------------	-------

HUMANITAS.

Collecte	" 106
Conferentie gezinsverzorging	" 106
Nieuw gebouw voor afdeling Rotterdam	" 106
Aanstelling	" 107

HUMANISTISCHE JONGEREN GEMEENSCHAP.

Pinksterkamp	" 107
Zomerkamp	" 107
Plannen voor het najaar	" 107

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING.

Plannen voor het najaar	" 107
Congres	" 107
Kampen	" 107

STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG.

Kampen	" 108
--------	-------

HUMANISTISCH THUISFRONT.

Jaarverslag	" 108
Jubileum	" 108

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID.

Nieuwe afdeling	Blz. 108
Plannen voor het najaar	" 108
Het blad "Vernieuwing"	" 108/109

STICHTING HUMANISTISCH CENTRUM MENS EN WERELD.

Persoonswisseling in het Bestuur; aftreden Directeur	" 109
--	-------

A.H. GERHARD STICHTING.

Benoeming Directeur bejaardentehuis	" 109
-------------------------------------	-------

RADIOLEZINGEN.

" 109

HUMANISTISCHE LITERATUUR.

"Rekenschap", vijfde jaargang Nr. 2	" 110
-------------------------------------	-------

INTERNATIONALE LITERATUURLIJST.

" 110/111

INTERNATIONAAL NIEUWS.

" 111/112

VAN ALLE KANTEN.

Verslagen, reportages van de persconferentie	" 112/113
Nieuw gebouw Humanitas	114
Lezingen van andersdenkenden over Humanisme	" 114/115
Humanistische publicaties, besproken door anderen	" 115
Belgische publicaties	" 116/117

=====

HUMANISTISCH NIEUWS

Mededeling van de Redactie.

In verband met de vacanties zijn de nummers over juni, juli en augustus samengevoegd in een nummer, dat half juli en een nummer, dat eind augustus verschijnt.

HUMANISTISCH VERBOND.

De Amerikaanse reis van de Voorzitter.

Op 24 mei keerde Dr. J.P. van Praag, Voorzitter van het Humanistisch Verbond, terug van zijn reis van een maand door de Verenigde Staten. Dr. van Praag had daar een bezoek gebracht aan de beide Humanistische organisaties, The American Ethical Union en The American Humanist Association.

Hij bezocht de Humanistische groepen te New York, Philadelphia, Washington D.C., St. Louis, Chicago, Boston, Cleveland en Yellow Springs. Tevens woonde Dr. van Praag te New York het jaarlijkse congres van de A.E.U. bij.

Dr. van Praag vervulde spreekbeurten op 4 bezinningsbijeenkomsten en op 17 discussiebijeenkomsten. Verder hield hij 6 inleidingen aan universiteiten. Hij werd 8 maal voor radio en pers geïnterviewd en 2 maal voor de televisie.

Persconferentie.

Op 4 juni organiseerde het Humanistisch Verbond een persconferentie in Hotel Central te Den Haag, teneinde de Nederlandse Pers in te lichten over de reiservaringen van Dr. van Praag.

Op deze conferentie waren 10 dagbladen en dagbladcombinaties en een weekblad vertegenwoordigd.

Dr. van Praag hield op deze conferentie een korte rede, waarna de vertegenwoordigers van de Pers gelegenheid kregen vragen te stellen.

Van deze gelegenheid werd een geanimeerd gebruik gemaakt. Wij geven hieronder een kort verslag van de rede van Dr. van Praag, dat door een der aanwezigen voor ons werd gemaakt.

Humanisten over de gehele wereld zijn bezig voorbereidingen te treffen voor een atoomconferentie van deskundigen. Dit vertelde Dr. van Praag, Voorzitter van het Humanistisch Verbond en van de Internationale Humanistische Organisatie de I.H.E.U., op een persconferentie, welke woensdag 4 juni te Den Haag werd gehouden. Dr. van Praag was juist teruggekeerd van een bezoek aan de beide Humanistische organisaties in Amerika, The American Ethical Union en The American Humanist Association.

Het initiatief tot deze conferentie werd genomen op het Londense Congres van de I.H.E.U. in 1957. De bedoeling is, buiten de regeringen om, te komen tot een bijeenkomst van 30 of 40 vooraanstaande vertegenwoordigers van alle wetenschappen, welke te maken hebben met het vraagstuk van de kernwapenen.

Dit zijn niet alleen de natuurkundigen en de biologen, zei Dr. van Praag. Het vraagstuk heeft ook economische, sociale, militaire en politieke aspecten. Wij maken ons niet de illusie, zo vertelde de Voorzitter van het Humanistisch Verbond, dat wij met de conferentie het vraagstuk van de kernwapenen tot een oplossing zullen brengen. De conferentie zal immers geen enkele bevoegdheid tot beslissen hebben. Maar wel hopen we, dat op deze manier vele reeds verkregen wetenschappelijke gegevens betreffende het vraag-

stuk in onderling verband kunnen worden geordend en dat men tot een duidelijke probleemstelling zal kunnen komen. Wij vertrouwen op deze manier te kunnen bijdragen aan de vorming van de publieke opinie. De Humanisten wensen overigens deze conferentie geenszins te monopoliseren. Zij streven ernstig naar samenwerking met alle groeperingen die zich verantwoordelijk voelen in dit opzicht, met name ook de kerken. In Engeland is al een regionale commissie opgericht, met medewerking van verschillende wetenschappelijke instanties en levensbeschouwelijke groeperingen, ter voorbereiding van de conferentie. In Amerika, West-Europa en India is men bezig zulke regionale commissies in het leven te roepen.

Dr. van Praag vertelde verder nog, dat de beide Amerikaanse organisaties voorzien in een wezenlijke behoefte van Amerikaanse buitenkerkelijken. Vooral de A.E.U., die reeds 80 jaar oud is, komt tegemoet aan de behoefte aan menselijk contact en medeleven, welke leeft in de Amerikaanse maatschappij met haar sterke concurrentie-zucht en vereenzamende invloeden. De A.H.A. is meer een kring van intellectuelen, rondom het blad "The Humanist". De A.E.U. heeft, evenals de kerken, de bevoegdheid huwelijken te sluiten, vertelde Dr. van Praag. Vele buitenkerkelijken - ook niet-leden - wenden zich tot haar met verzoek hun huwelijk te willen voltrekken. Zo vervult deze organisatie een zeer wezenlijke functie in de Amerikaanse samenleving.

De Amerikaanse Humanisten nemen fel stelling tegen de rassendiscriminatie. Dr. van Praag vertelde dat negers op de bijeenkomsten en op belangrijke posten in de Humanistische organisaties geen zeldzaamheid zijn.

Het door de A.E.U. gestichte scholencomplex te New York wordt algemeen beschouwd als een model-opleiding welke toegang verschaft tot de belangrijkste Universiteiten.

In Amerika, zo vertelde Dr. van Praag, leeft geen scherpe tegenstelling tussen godsdienstigen en niet-godsdienstigen. De Humanistische Beweging is bepaald niet godsdienstig maar vooral de A.E.U. heeft een algemeen religieus karakter. In al haar gebouwen vindt men het opschrift : De plaats waar mensen elkaar ontmoeten om het hoogste te zoeken, is heilige grond.

De reis van Dr. van Praag in pers en radio.

Van deze conferentie hebben 11 dagbladen en 1 weekblad melding gemaakt (zie verder Van alle Kanten).

Op zondag 1 juni hield Dr. van Praag in de rubriek Geestelijk Leven van de V.A.R.A. een praatje over zijn reis en op zondag 29 juni nogmaals voor de Wereldomroep, in de uitzending welke, zoals altijd op de 5e zondag van de maand, door de Humanisten werd verzorgd. Dr. van Praag sprak zelf over de meer persoonlijke ervaringen op zijn reis opgedaan, terwijl in de nieuwsrubriek van deze uitzending speciaal aandacht besteed werd aan de in voorbereiding zijnde conferentie over de kernwapenen.

Tenslotte publiceerde "Mens en Wereld", het orgaan van het Humanistisch Verbond, 3 reisbrieven van de Voorzitter, en wel in de nummers 24 mei, 7 juni en 21 juni 1958.

Aftreden Penningmeester.

De Penningmeester van het Humanistisch Verbond, de Heer W.C. Koppenberg, heeft zich, doordat zijn werkzaamheden langdurig verblijf buitenslands noodzakelijk maken, genoodzaakt gezien af te treden.

Voorlopig is de Heer B.J. Max als waarnemend penningmeester benoemd.

Raad van Advies.

De installatie van de Raad van Advies, tot oprichting waarvan op het congres werd besloten, vond plaats op 21 juni in het Erasmushuis te Utrecht. Behalve de voorzitter Dr. J.P. van Praag, die in een toespraak de leden van de Raad verwelkomde en de bedoeling van de oprichting uiteenzette, woonden ook enkele andere leden van het Dagelijks Bestuur de bijeenkomst bij. De volgende personen hebben zitting in de Raad :

S.J. van den Bergh, H. Bentz van den Berg, Mr. A. Stempels, Ir. A. Paulen, Mr.H.B.J. Waslander, Mej. Mr. M. Tjeenk Willink, Dr. S.L. Mansholt en D.W. van Hattem.

Conferentie raadslieden Arbeiderskampen.

Op 7 en 8 juni zijn in "De Ark" de raadslieden van de arbeiderskampen bijeen geweest, om tezamen dit belangrijke werk te bespreken en ervaringen uit te wisselen.

Expo-conferentie.

Voor de Expo-conferentie, welke door de Belgische humanisten op 26, 27 en 28 september in Brussel wordt gehouden, zijn als Nederlandse sprekers uitgenodigd Mevrouw Mr. H. Singer-Dekker en de Heren D.Th.F.d'Angremond, Prof. Dr. G. Stuiveling en Mr.Dr. J. In 't Veld.

Nieuw Huishoudelijk Reglement.

De wijziging van enkele artikelen van het huishoudelijk reglement maakte een nieuwe uitgave noodzakelijk, welke binnenkort zal verschijnen.

Rapport Studiekosten.

Het rapport over studiekosten is thans door het Hoofdbestuur aangevaard en verschijnt in het najaar in druk. Het biedt voldoende stof, om in gespreksgroepen te worden behandeld.

Kalender 1959.

De nieuwe kalender verschijnt begin september. Bestellingen kunnen reeds worden opgegeven bij het Centraal Bureau van het Humanistisch Verbond, Oude Gracht 152 te Utrecht.

Vox Humana voor de radio.

Het koor van de Federatieve Gemeenschap Amsterdam, Vox Humana, heeft op zaterdag 14 juni om 3 uur gezongen in het VARA-programma.

HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES.

Zomerschool.

Socrates houdt, evenals vorige jaren, een zomerschool in de Internationale School voor Wijsbegeerte van 28 juli tot 2 augustus. De algemene leiding berust bij Drs. J.H.P. Colpa.

Het onderwerp is: "Mens en Medemens" (Het probleem der menselijke verhoudingen).

Sprekers : P.A. Pols	:	Het probleem der menselijke verhoudingen.
Mevr. A.J. Groenman-Deinum	:	Menselijke verhoudingen in het gezin.
A.J. Wevers	:	Menselijke verhoudingen in het bedrijf.
Dr. A.L. Constandse	:	Menselijke verhoudingen in de internationale samenleving.

-o-

HUMANITAS

Ver.v.Maatsch.Werk op Hum.Grondslag.

Collecte.

Op 14 juni hield Humanitas een collecte te Amsterdam, gepaard met een giro-actie. Aangezien het resultaat van de giro-actie nog niet definitief bekend is, kunnen wij nog geen nauwkeurig eindcijfer geven. Vast staat echter, dat het resultaat van beide acties tezamen de f.4.000.-- aanzienlijk zal overschrijden.

Conferentie gezinsverzorging.

Op 25 juni j.l. hield de sectie gezinsverzorging een kaderbijeenkomst van leidsters te Amersfoort in het Adlerhuis. De agendapunten waren :

- a. de nieuwe subsidieregeling in verband met hulpverlening aan bejaarden;
- b. de taak van de leidster in verband met het werk van leerlingen in hun praktijkjaar.

Nieuw gebouw voor afdeling Rotterdam.

Op zaterdag 14 juni j.l. werd het nieuwe gebouw van Humanitas te Rotterdam aan de Heemraadsingel nr. 170 door de Wethouder voor Sociale Zaken en Volksgezondheid, de Heer A. Hogeweg, geopend. De Heer Hogeweg sprak zijn dankbaarheid er over uit, dat Humanitas er in is geslaagd, haar plaats tussen de andere instellingen voor maatschappelijk werk in te nemen.

Na de Heer Hogeweg sprak Mr.Dr. J. in 't Veld, Voorzitter van de landelijke vereniging.

De afdeling Rotterdam van Humanitas is nu in het bezit van een ruim gebouw. Op de benedenverdieping zijn een vergaderzaal en de directeurskamer (die tevens bestuurskamer is) gevestigd. Op de eerste etage zijn 4 werkkamers, waarvan een is onderverhuurd aan de afdeling Rotterdam van het Instituut voor Arbeidersontwikkeling en op de tweede etage zijn ook nog 4 vertrekken beschikbaar.

De afdeling Rotterdam heeft 2800 leden en 6 maatschappelijke werkers in dienst.

Aanstelling.

Te Haarlem is aangesteld als leidster voor de gezinsverzorging :
Mevrouw P. Koning-de Boer.

-0-

HUMANISTISCHE JONGEREN GEMEENSCHAP.

Pinksterkamp.

Op het Pinksterkamp van de H.J.G., dat gehouden werd bij de Loosdrechtse Plassen, zijn ongeveer 40 deelnemers verschenen. Helaas was het allemaal te nat, waardoor het kamp in bijna letterlijke zin wel enigszins in het water is gevallen.

Zomerkamp.

En zo is alle hoop nu maar weer gevestigd op het zomerkamp, dat dit jaar gehouden wordt van 3 tot 10 augustus te Beverké bij Malmedy in België.

Plannen voor het najaar.

Er bestaan plannen de eerste activiteiten in het najaar te richten op studie van het atoomvraagstuk. Een weekend met dit onderwerp is in voorbereiding en wellicht zal De Libertijn, het blad van de H.J.G., een nummer aan het atoomvraagstuk wijden. De bedoeling is uiteraard, alleen algemene voorlichting te geven.

-0-

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING.

Van de zijde van de H.J.B. meldt men ons :

Plannen voor het najaar.

Over de H.J.B. is deze keer weinig nieuws te melden. De meeste afdelingen hebben hun programma's afgesloten met een zomerse bijeenkomst (een grote badmintoncompetitie in Utrecht was wel de origineelste vondst) en in september hopen we weer vol goede moed te beginnen. Een grootscheepse propaganda-actie in september, die op vele plaatsen in ons land tegelijk ondernomen wordt, betekent de laatste grote activiteit vóór ons congres.

Congres.

Ja, de gedachten gaan al weer uit naar het jaarlijkse congres. Waarschijnlijk zal deze enerverende gebeurtenis dit jaar in Utrecht plaats vinden en wel in de herfstvacantie.

Kampen.

Tot slot willen we graag nog even de plaatsen en data van onze zomerkampen noemen. Belangstellende jongeren zijn nog steeds van harte welkom!

12 - 19 juli : Hooghalen (Dr.).

19 - 26 juli : " " "

16 - 23 aug. : Renesse (Zeeland).

Inlichtingen worden graag gegeven door dpl.sgt.Lambeek, O.H. 41e afd.
V.A. (B - bt) legerplaats 't Harde (Gld.).

STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG.

Kampen.

De S.V.H.G. organiseert drie kampen t.w. :
Van 26 juli - 3 augustus voor 16 - 19 jarige scholieren te Malmédy in de Belgische Ardennen.

Van 19 aug. - 26 augustus een jongerenkamp te Vorden (Ov)

Van 26 aug. - 2 september een novietenkamp te Vorden (Ov)

Inlichtingen verkrijgbaar bij Mejuffrouw M.J.E. Oestreicher, Dintelstraat 98, Amsterdam-Z.

-o-

HUMANISTISCH THUISFRONT.

Jaarverslag.

Verschenen is het jaarverslag 1957 van het Humanistisch Thuisfront. De aantallen bezoekers in 1958 van de militaire tehuizen van het Humanistisch Thuisfront zijn volgens dit verslag :

Amersfoort : 10.000

Havelte : 28.000

Nunspeet : 42.500

Jubileum.

In oktober van dit jaar gaat het Thuisfront zijn 10-jarig jubileum vieren. Dit zal geschieden in een tweetal bijeenkomsten, een op 15 oktober te Utrecht en een in het militair tehuis van het Thuisfront "De Leemberg" te Nunspeet. Nadere bijzonderheden volgen nog.

-o-

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID.

Nieuwe afdeling.

Op 6 juni werd de afdeling Bollenstreek opgericht na een inleiding van de alg. secretaris der H.W.G. Er werd gestart met 24 leden. Het secretariaat is gevestigd : Romeinstraat 38 te Lisse.

Plannen voor het najaar.

Het Hoofdbestuur is bezig discussie-schema's te maken over verschillende levensbeschouwelijke problemen.

Over Godsdiensonderwijs-geestelijke vorming- op de openbare school was reeds een dergelijk schema aan de afdelingen verzonden en binnenkort verschijnt een dergelijk schema over Subsidie Kerkbouw.

Op 14 september wordt er weer een bijeenkomst met afdelingsafgevaardigden in Utrecht gehouden.

De jaarvergadering zal worden gehouden 18 en 19 oktober in Amersfoort op "De Grasheuvel".

Het blad "Vernieuwing".

Op onze "aanbieding" gratis een proefnummer van het maandblad "Vernieuwing" toe te zenden werd van vele zijden gereageerd, ook uit België.

Gaarne continuëren wij dit aanbod. Men schrijve aan het Algemeen Secretariaat Haagweg 210, Leiden.

In het juni-nummer van "Vernieuwing" werd weer het radiopraatje van Wim. Mensink voor de V.A.R.A. opgenomen. Ditmaal het praatje van begin mei, dat ging over "Tussen twee werelden".

-0-

STICHTING HUMANISTISCH CENTRUM MENS EN WERELD.

Persoonswisseling in het Bestuur; aftreden Directeur.

De Directeur van de Stichting, Mr. M.G. Rood, zag zich door drukke werkzaamheden genoodzaakt af te treden. Er heeft nu een kleine reorganisatie plaats gehad.

Mejuffrouw M. Dijkstra is afgetreden als secretaresse, doch blijft in het bestuur als lid voor Humanitas, tevens om het andere jaar voorzitter van het Bestuur (alternerend met het lid voor het Humanistisch Verbond, Dr.J.P. van Praag).

Besloten is over te gaan tot de aanstelling van een secretaris die zich zal belasten met de werkzaamheden (met een kleine wijziging), welke tot dusver door de Directeur werden verricht! Als zodanig is benoemd Mr. Ed. Emmering, Willem Pijperstraat 174, Amsterdam.

Het lid van Humanitas, Mr. B. van der Waerden, treedt af; in zijn plaats zal nog een ander worden benoemd.

-0-

A.H. GERHARD STICHTING.

Benoeming Directeur bejaardentehuis.

Tot Directeur van het bejaardentehuis van de A.H. Gerhard Stichting is benoemd de Heer A.J. Bijleveld. De benoeming van een adjunct-directrice kan worden verwacht.

-0-

RADIOLEZINGEN.

Lezingen in de rubriek Geestelijk Leven van de VARA over de maanden juni, juli, augustus.

22 juni	: P.A. Pols	over:	"Uitgestoten".
29 juni	: Mr. B. van der Waerden	over:	"Het werk van Humanitas".
6 juli	: Dr.J.C. Brandt Corstius	over:	"Het leven begint steeds opnieuw".
13 juli	: Prof. Dr. G. Stuiveling	over:	"De achtergrond van ons werk".
20 juli	: Dr. Arnold Saalborn	over:	"Vernieuwing".
27 juli	: Dr. W. Kraak	over:	"Actualiteit van het verleden".
3 aug.	: Dr.J.C. Brandt Corstius	over:	"O, vrij te zijn!".
10 aug.	: Dr. D.H. Prins	over:	"Vogels van diverse pluimage".

-0-

HUMANISTISCHE LITERATUUR.

Verschenen is "Rekenschap", vijfde jaargang Nr. 2, driemaandelijks tijdschrift voor wetenschap en cultuur van de Humanistische Stichting Socrates. Inhoud.

- T.T. ten Have : Het humanistisch waagstuk in onze tijd.
Olive Renier : Jong en boos.
C.A. Mennicke : Over de algemene oorzaken der ontkerstening.
Ernst Hijmans : De plaats van automatisering en technische ontwikkeling in de groei der menselijke werkzaamheid.
G. Stuiveling : Humanistisch dichterschap.
R. Fletcher : De godsdienst in de moderne samenleving.

-0-

INTERNATIONALE LITERATUURLIJST.

THE RADICAL HUMANIST (INDIA)

May 4th - 1958

Mukandi Lal

The cow cult in India.

THE ETHICAL OUTLOOK

May - June - 1958

George Dijkhuizen

The dignity of man.

" " 1958

Isidor Lazarus

Can ethical culture or humanism reach the masses ?

THE PLAIN VIEW

Spring 1958

Eliot Slater

The biologist and the fear of death.

" 1958

H.J. Blackham

Why do people want to survive death ?

" 1958

R. Harré

Souls.

THE HUMANIST (ENGLAND)

June - 1958

Antony Flew

The language of psychology.

THE HUMANIST (U.S.A.)

Nr. 2 - 1958

Rudolf Dreikurs

Raising children in a democracy.

Nr. 2 - 1958

H.J. Muller

Oscar Riddle : Humanist of the year.

FREE MIND

April - 1958

Edwin H. Wilson

Religion on the College level.

May - June 1958

Humanism, Salvation and Personal life.

THE MONTHLY RECORD

June - 1958

Maurice Burton

Human rights and rights of animals.

" 1958

Stark Murray

Pills and free will.

L'ACTION LAÏQUE

Mai - 1958

Albert Bayet

Le sens de la vie.

" 1958

Billet humaniste (J. Cotereau)

Il n'est d'humanisme que laïque.

DIE FREIGEISTIGE AKTION

Nr. 6 Juni - 1958

Heinz Stiefel

Julian Huxley.

-0-

INTERNATIONAAL NIEUWS.

Japan

Telkens wanneer we het kleine blaadje zien van de Japanse humanisten, komt er een gevoel van vertedering over ons. Het ziet er zo goed verzorgd uit. De japanse lettertekens hebben iets vriendelijks. Het is alleen maar zo jammer dat we er geen woord van kunnen lezen. Gelukkig dat de inhoud altijd in het Engels vermeld is, zodat we toch kunnen weten waarover onze Japanse vrienden denken en schrijven.

Hier volgt die inhoud van het maart-aprilnummer 1958.

Mechanism and Existentialism in the present society door Mitsuro Muto.

Power and Man door Susumu Hasegawa.

Memory of Austria door Tamotsu Izeki.

Reports.

Amerika.

The American Humanist Association heeft een soort driejarenplan opgesteld tot verbreiding van de Humanistische gedachte.

Een verslag van de werkzaamheden, welke in het eerste jaar van dit tijdschema zijn uitgevoerd (het plan is gestart in 1957), ligt voor ons. We zien verslagen van lezingen, conferenties, radiolezingen, commissies enz. enz. Hierbij trof ons speciaal de mededeling dat in beginsel is besloten tot de oprichting van een rusthuis voor bejaarde Humanisten. Men wijst op Engeland, waar ook al zo'n tehuis tot stand gekomen is. Het wachten is echter nog op de financiële mogelijkheid tot uitvoering van het plan.

Free Mind, het verenigingsorgaan van de A.H.A. geeft in zijn nummer van april 1958 een korte levensbeschrijving met foto van Dr. J.P. van Praag, de voorzitter van het Nederlandse Humanistisch Verbond, in verband met zijn (toen nog) a.s. reis naar Amerika.

In hetzelfde nummer doet Mary Morain een oproep tot opgave van namen van hen die graag met een Humanist in Nederland of een ander land willen corresponderen. Deze oproep is geschied in overleg met Mevrouw Terpstra-Heinrich, de secretaresse van de I.H.E.U.

Het twee-maandelijks blad van de A.H.A., The Humanist, heeft het tweede nummer van 1958 voor een groot deel gewijd aan opvoedingsvragen. In dit nummer heeft de Nederlandse, Mevrouw E. Vrind-van Praag, psychiatrisch maatschappelijk werkster aan het Bureau voor Levens- en Gezinsmoeilijkheden te Amsterdam een artikel geschreven over "Dutch Humanist Agencies for Family Counsel".

-o-

India.

Ook de Humanistische Beweging in India heeft zich de laatste tijd speciaal verdiept in opvoedingsproblemen. The Radical Humanist van 6 april 1958 is gewijd aan het onderwijs. De opvoeding van de vrouw, het onderwijs in de Engelse taal, de Universiteit in modern India, zijn enkele onderwerpen welke in dit nummer worden besproken.

Verenigd Koninkrijk.

Het lentenummer van The Plain View is gewijd aan Human Mortality. The Plain View is het tijdschrift van The British Ethical Union. H.J. Blackham heeft de redactie. In de Redactieraad hebben zitting : Bertrand Russell, Barbara Wootton en Lord Chorley.

Uit de inhoud van het Lentenummer :

Een gesprek tussen Antony Flew, Donald Mackinnon, Patrick Nowell-Smith en Vincent Turner over "The question of the future life".

R. Harré : Souls.

Eliot Slater : The biologist and the fear of death.

H.J. Blackham : Why do people want to survive death?

-o-

VAN ALLE KANTEN.

Verslagen, reportages van de persconferentie. (Zie ook blz. 103 en 104).

De persconferentie heeft geleid tot verslagen in 11 dagbladen en 1 weekblad. De dagbladen, welke een verslag opnamen waren de volgende : Nieuwe Rotterdammer Courant, Het Parool , Het Vrije Volk, Zutphens Dagblad, Deventer Dagblad, Dagblad van Amersfoort, Provinciale Drentse Courant, Provinciale Zeeuwse Courant, Nijmeegs Dagblad, Arnhemse Courant, Nieuwe Apeldoornse Courant. Het weekblad was Vrij Nederland.

Het Parool en het Dagblad voor Amersfoort gaven bovendien een verslag van een interview met Dr. van Praag bij zijn aankomst uit Amerika op Schiphol.

Wij kunnen natuurlijk niet alle verslagen voor U overnemen en volstaan daarom met een paar passages uit het zeer uitvoerige artikel van de medewerker voor geestelijk leven van het Parool (Johan Winkler) in dit blad van 5 juni j.l.

" Nu is hij dan weer in Nederland terug en vertelt hij over zijn "ervaringen in een land van "ongelooflijke tegenstellingen" en

"grote mogelijkheden". Waarom men juist h e m uitnodigde om "in Amerika allerwegen te komen spreken, er zondagochtendbijeenkomsten te leiden, er aan universiteiten lezingen te houden?

"Omdat Amerika belangstelling heeft voor de Nederlandse "humanistische beweging, die van alle soortgelijke bewegingen "toch wel de meest perfect georganiseerde, de initiatiefrijkste "en de binnen landelijk verband invloedrijkste is.

"Dat zegt Dr. van Praag niet z e l f. De formulering is van "mij."Het zou onbescheiden zijn dit zo te zeggen", weert hij af, "maar dat de invloed der Nederlandse humanisten in internatio- "naal verband gróót is, ontkent hij niet: hij onderschrijft het. "Trouwens, niet toevallig is de I.H.E.U., de internationale unie "van humanisten, in 1952 te A m s t e r d a m gesticht en n i e t "voor niets is van die internationale unie alweer Dr. van Praag "de voorzitter. En ook in d i e hoedanigheid heeft men hem in "Amerika hartelijk ontvangen.

"Nieuwe en oude landelijke humanistische bewegingen maken van "die I.H.E.U. deel uit. Nieuw is bijv. het Humanistisch Verbond, "dat in navolging van Nederland in België werd gesticht; jong is "ook het Noorse Humanetisk Forbund (let op dat nieuwe adjectief, "dat de bijvoegelijke naamwoorden "humanistisch" en "ethisch" in "één koene greep samenvatte!) Ouder is daarentegen een groepering "van 10 tot 12 duizend humanisten in India, oud ook (85 jaar) is "de American Ethical Union, in de vorige eeuw reeds door de Oos- "tenrijkse emigrant Alfred Adler gesticht: de grootste van de twee "Amerikaanse humanistische organisaties, die Dr. van Praag nu "van heel dichtbij heeft leren kennen."

Schrijvende over de kernwapen-kwestie gaat Het Parool dan voort :

"Er is nl. een groot gevaar, dat we wat dit benauwende pro- "bleem aangaat met elkaar vastlopen in onze formules en formu- "leringen. Vandaar dan dit plan, deze aanpak, die een n i e u w e "aanpak wil zijn en die al die afzonderlijke deskundigen wil ver- "lossen uit het isolement van hun speciale aspecten!

"Amerika...

"Dat ook Amerika daartoe een belangrijke bijdrage kan leveren, "staat voor Dr. van Praag vast. Zeker, hij heeft daar veel opper- "vlakigheid en onverschilligheid ontmoet, maar daarnaast en "daarboven uit een verrassende ernst en een opmerkelijke bereid- "heid op elk terrein van menselijke activiteit blijmoedig allerlei "nieuwe vormen te aanvaarden. Men is er waarlijk niet alleen maar "zelfverzekerd, telkens weer valt de openlijke of onuitgesproken "vraag te ontdekken: "Wat denkt men in Europa wel van ons?" En "wat Amerika's ernst betreft: het z e i Dr. van Praag toch wel "iets, dat een groot Amerikaans radiostation het rustig aandurfde "om op een "populair" uur - zondag van vijf tot zes - geen vlotte "muziek uit te zenden, doch een hoogstaande en zelfs zwaarwichti- "ge discussie tussen professoren en journalisten over de ontwik- "keling en de consequenties van de modernste wetenschap. Het zijn "dit soort symptomen, die Dr. van Praag's even blijmoedige als toe- "gewijde geloof in de mens ongetwijfeld hebben versterkt. Tenslotte "is het immers d a t geloof waaraan "zijn" organisatie die vitale "beslistheid dankt, welke ook de "andersdenkende" met iets van "bewondering en misschien zelfs van afgunst vervult."

Nieuw gebouw Humanitas.

Het Vrije Volk te Rotterdam gaf in zijn editie van 14 juni een voorbespreking van de opening van het nieuwe gebouw van Humanitas te Rotterdam en in zijn editie van 16 juni een verslag van die opening.

-0-

Lezingen van andersdenkenden over Humanisme.

Het Eindhovens Dagblad van 16 mei j.l. geeft een verslag van een bijeenkomst van K.V.P.-jongeren waar een inleiding over het Humanisme werd gehouden. Wij laten dit verslag hieronder volgen.

" In de "Aalsterhut" werd maandagavond de mei-bijeenkomst gehouden van de K.V.P.-jongeren van de afd. St. Gerardus Majella.

" Een van de jongeren, Henk Bogers, vertelde in zijn inleiding iets over het humanisme, waarna onder leiding van Mr.Dr. J. Verhagen de discussie volgde.

" Het klassieke humanisme werd in de 14e eeuw in Italië geboren en men zag er toen een herleving der beoefening van de latijnse en griekse klassieken in. Enige belangrijke personen uit dit klassieke humanisme waren Petrarca, Boccaccio en Dante. Er ontstond door hun studie ook kritiek op de oude kerkelijke tradities en er openbaarde zich een voorliefde voor de heidense cultuur. Wetenschap en letteren van klassieke volkeren werden ten voorbeeld gesteld als toonbeeld van volmaakt menselijk weten en kennis waardoor de benaming humanisme ontstond. Het humanisme droeg aanvankelijk geen anti-christelijk karakter en is van origine zelfs katholiek. In de 15e eeuw ontstond het heidense humanisme. Het moderne humanisme stelt zich als ideaal het harmonisch beleven en tot ontplooiing brengen van alle in de menselijke natuur aanwezige krachten en vermogens, los en onafhankelijk van iedere binding aan een hogere macht of orde. Na dit leven is er voor de moderne humanist niets meer. De Christenen zien zich ook als taak gesteld om de aanwezige menselijke gaven en vermogens tot ontwikkeling te brengen, maar erkennen van de andere kant de van Godswege bepaalde wetten op hun levensweg, welke levensweg niet het doel is maar een onderweg zijn naar het hiernamaals. Het moderne humanisme stelt, dat de mens de in zijn eigen natuur aanwezige krachten, strevingen en vermogens moet activeren overeenkomstig de door die natuur zelf gegeven normen, echter zonder de achtergrond van God. De katholiek is er van overtuigd dat hij tot op zekere hoogte in zijn eigen natuur de normen vindt volgens welke hij zijn handelen heeft te regelen maar hij erkent óók Gods wetten. De onaanvaardbaarheid van het moderne humanisme ligt niet in datgene wat het moderne humanisme ons christenen leert en voorstaat maar in datgene, wat het ontkent, wat het weigert in zijn leersysteem op te nemen. Waar vindt men beter het echte humanisme, het Christelijke humanisme, uitgelegd dan in de Bijbel? Welk menselijk gebod benadert ook maar enigszins het meest humanistische gebod van God zelf, wanneer hij voorschrijft: "Bemin God en als gebod daaraan gelijk: bemin de evennaasten als je zelf?" Het is vaak aan de christenen zelf te wijten, dat men nieuwe levensbeschouwingen zonder God gaat aanhangen omdat zij dikwijls niet demonstrenen, dat God het middelpunt van het aardse leven is. Hieraan moeten vooral de katholieke jongeren denken. Speelt het humanisme ook een rol in de politiek?

"Indirect wel. Politieke richtingen die hun beginsel en pro-gramma niet baseren op de almacht van God, zijn eerder geneigd om het moderne humanisme te steunen. Men ziet vooral uit deze richtingen mantelorganisaties ontstaan zoals het Humanistisch Verbond, Bond voor Sexuele Hervorming, Humanitas enz. Deze organisaties sluiten God volkomen buiten hun werk en komen op allerlei gebied die mens tegemoet die wil handelen alleen maar volgens de verlangens van zijn eigen menselijke natuur ook al luiden Gods geboden anders.

-o-

Volgens Trouw van 20 mei j.l. sprak Ds. H.S.J. Kalf te Voorthuizen over het Humanisme, vijand op pantoffels, voor de leden van de Ned. Chr. Vrouwenbond.

En volgens de Schoonhovense Courant van 28 mei sprak Ds. Kalf over hetzelfde onderwerp voor de Ned.Chr. Vrouwenbond te Bergambacht. Het verslag van deze lezing laten wij hieronder voor U volgen:

" N.C.V.B. vergaderde.

" Op de slotbijeenkomst van dit seizoen van de plaatselijke afdeling van de Nederlandse Christen Vrouwenbond sprak Ds. H. S.J. Kalf in de christelijke school over het onderwerp "Het Humanisme". Onder de geestelijke gevaren, die er in deze wereld zijn, is het humanisme wel het grootste. Het humanisme is een vijand op pantoffels, die niet alleen binnen dringt in de gezinnen, maar zelfs in de kerk en op de preekstoel. De levensbeschouwing van de humanisten heeft na de laatste wereldoorlog veld gewonnen. In plaatsen in Noord-Holland gaan de mensen niet meer naar de kerk maar wel op zondag naar de vergadering van het Humanistisch Verbond. Men spreekt daar over allerlei maar niet over godsdienst. De humanisten apen de kerk in veel dingen na: armenverzorging, ziekenbezoek en huisbezoek, als zij echter aan het sterfbed staan hebben zij niets te brengen. Vooral onder de wetenschapsmensen maakt het humanisme veel slachtoffers. De wereldraad van kerken spreekt over de humanisten als een godloze, zielsverdervende groep.

" Het wezen van het humanisme vinden we al in het paradijs, waar de mens zelf God wilde zijn.

-o-

Humanistische publicaties, besproken door anderen.

De Vrijdenker heeft in totaal 6 artikelen gewijd aan het boekje Humanisme en Rede.

U kunt de artikelen vinden in de nummers van De Vrijdenker van 10, 17, 24 en 31 mei en van 7 en 14 juni.

De Vrijdenker van 21 juni j.l. gaat in op een artikel van Dr.V.W.D. Schenk in "Mens en Wereld" (het orgaan van het Humanistisch Verbond) van 10 mei 1958.

De Vrijdenker becritiseert daarin verschillende uitlatingen van Dr. Schenk.

De Vrijdenker van 28 juni wijdt een bespreking aan het artikel van Dr. J.P. van Praag over Modern Humanisme in Scientia.

-o-

Belgische publicaties.

De Standaard van 13 juni 1958 publiceert het volgende artikel over Het Humanisme voor de Televisie.

" Standpunten

" Het Humanisme voor de Televisie.

" In het juni-nummer van "Kultuurleven" werden in de rubriek "Tijdsignalen" door S.C. enkele beschouwingen gewijd aan de Televisie-uitzendingen van het Humanistisch Verbond.

" Sedert verscheidene maanden beschikt het Humanistisch Verbond over een eigen zendtijd, zoals dit ook het geval is voor de katholieke en de protestantse Kerk in België. Aan dit feit werden in de pers reeds verscheidene beschouwingen gewijd en niet zelden werd tegen deze uitzendingen geprotesteerd.

" Schrijver maakt naar aanleiding hiervan de volgende bedenkingen:

" Vooreerst acht hij het rechtmatig dat ook de vrijzinnigen of niet-kerkelijken over een eigen zendtijd zouden beschikken, zulks in verhouding tot hun aantal. De katholieken die zich hiertegen verzetten begaan een vergissing: "Blijkbaar zijn er nog steeds katholieken, die zich België alleen kunnen indenken, als ons "diep christelijk vaderland", met het gevolg dat zij zich beledigd voelen, wanneer 'n andere levensbeschouwing publiek aan het woord komt. Het wordt hoog tijd dat deze mensen inzien dat wij in feite leven in een land waarvan de bevolking over verschillende levensovertuigingen is verdeeld, die allen het recht hebben, volgens de elementaire begrippen der democratie, hun overtuiging, ook in het publiek, te propageren".Principieel kan hier inderdaad niets worden tegen in gebracht. Dezelfde rechten, die wij voor onszelf opeisen, moeten wij ook aan anderen toekennen.

" Een tweede vraag is echter in hoeverre het Humanistisch Verbond het recht heeft in naam van de vrijzinnige of niet-kerkelijken van België op te treden. Feitelijk gaat het hier om een vrij jong organisme waarvan het ledenaantal wel niet zeer groot zal zijn. Wanneer het zich het recht aanmatigt om op te treden in naam van allen, die niet tot een bepaalde confessie behoren, dan gaat het toch wel zijn eigen bevoegdheid te buiten. "Dat dit Verbond een zendtijd vraagt voor zijn leden, overeenkomstig hun aantal, lijkt ons vanzelfsprekend, maar het lijkt ons een gevaarlijke vorm van clericalisme, wanneer een kleine groep mensen, bezielde door een bepaalde humanistische visie, zich zonder meer het geestelijk vaderschap toeëigent over alle buitenkerkelijken, en op het politieke vlak consequent daarnaar handelt".

" Het Humanistisch Verbond is in Vlaanderen in de laatste jaren vrij actief geweest. Toch overschat het wel zijn eigen betekenis wanneer het meent thans reeds in naam van alle niet-christenen te mogen spreken en optreden. Wij weten wel, dat Julian Huxley, de ere-voorzitter van het internationaal Humanistisch Verbond, deze vereniging destijds als een soort anti-kerk heeft voorgesteld, die de intellectuele en morele vorming der vrijzinnigen op zich moest nemen. Dat deze wens reeds in vervulling is gegaan, zal wel niemand kunnen beweren. Zoals de toestand er thans uit-

"ziet eigent het Humanistisch Verbond zich een plaats toe in
"de Televisie-uitzendingen die niet in verhouding is tot zijn
"eigen reële betekenis.

" Tenslotte moge hier nog een derde bedenking aan toegevoegd
"worden. Deze heeft betrekking op onze eigen katholieke gods-
"dienstige uitzendingen. Wij hebben alle achting en waardering
"voor hen die op dit gebied pioniersarbeid hebben verricht en
"het zou onrechtvaardig zijn hun ware verdiensten te onderschat-
"ten. Onze bedenking is dan ook niet als afbrekende kritiek be-
"doeld. Wij wilden hier slechts de vraag stellen of juist ook in
"onze godsdienstige uitzendingen niet meer en meer rekenschap
"zal moeten gehouden worden met het feit dat ook andere organis-
"men het terrein der wereldbeschouwing bestrijken en hierdoor
"ook bij de katholieke toeschouwer belangstelling wordt opgeroe-
"pen voor problemen die hem vroeger wellicht niet interesseerden.
"Wij bedoelen hierdoor niet dat het tot rechtstreekse polemieken
"moet komen, maar wel dat het katholieke standpunt tegenover de
"nieuw opgerezen problemen op positieve en algemene verstaanbare
"wijze moet toegelicht worden. Naar ons gevoelen zouden deze uit-
"zendingen meer kunnen afgestemd worden op de vorming van een
"diepere geloofsovertuiging en een breder katholiek levensinzicht,
"dan wel, zoals in het verleden vaak het geval was, op een mora-
"lizerende en devotionele gezindheid. Op deze wijze zouden onze
"uitzendingen ook bij de niet-katholieken meer aandacht en belang-
"stelling kunnen wekken.

SCRUTATOR.

=====